

Таким чином, дослідження вищевказаних слідів організованої злочинної діяльності шахраїв у сфері житлового будівництва дозволить встановити способи шахрайства, отримати відомості про осіб, які вчинили шахрайські діяння та виявити інші обставини, що мають значення для розслідування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агибалов В.Ю. Виртуальные следы в криминалистике и уголовном процессе: монография / В.Ю. Агибалов. – М.: Юрлитинформ, 2012. – 152 с.
2. Біленчук П. Д. Криміналістика: підруч. для слухачів, ад'юнктів, викладачів вузів системи МВС України / П. Д. Біленчук, О. П. Дубовий, М. В. Салтєвський, П. Ю. Тимошенко / за ред. акад. П. Д. Біленчука. – К.: АТКА, 1998. – 416 с.
3. Волобуев А.Ф. Розслідування і попередження розкрадань майна у сфері підприємництва: навч. посібник / за ред. проф. О.М. Бандурки. – Х.: «Рубікон», 2000. – 272 с.
4. Корж В. П. Теоретические основы методики расследования преступлений, совершаемых организованными преступными образованиями в сфере экономической деятельности: монография / В. П. Корж. – Харьков: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2002. – 412 с.
5. Криминалистика: учебник для бакалавров / под ред. Л. Я. Драпкина. – М.: Юрайт; ИД Юрайт, 2012. – 831 с.
6. Криминалистика: учебник / под ред. А.Г. Филипова. – М.: Высшее образование, 2007. – 441 с.
7. Мещеряков В.А. Основы методики расследования преступлений в сфере компьютерной информации: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук / Мещеряков Владимир Алексеевич. – Воронеж, 2001. – 39 с.
8. Суворова Л А. Идеальные следы в криминалистике: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Суворова Людмила Александровна. – Воронеж, 2005. – 24 с.

УДК 342.922:343.35

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Хабарова Т. В.,

аспірант кафедри державно-правових дисциплін
юридичного факультету Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

Анотація Статтю присвячено вивченню проблеми корупції та її подоланню, шляхом формування правових принципів антикорупційної політики. Досліджено правові засади, що містяться у національному законодавстві. Обґрунтовано їх місце в системі адміністративно-правових заходів протидії корупції.

Ключові слова: адміністративно-правові принципи, запобігання корупції, корупція, протидія корупції.

Аннотация Статью посвящено изучению проблемы коррупции и ее преодолению, путем формирования правовых принципов антикоррупционной политики. Исследованы правовые принципы, которые содержатся в национальном законодательстве. Обосновано их место в системе административно-правовых мероприятий противодействия коррупции.

Ключевые слова: административно-правовые принципы, предотвращение коррупции, коррупция, противодействие коррупции.

Annotation The research is devoted to studying the problems of corruption and overcoming it, by forming of legal principles of anticorruption policy. Was investigated legal principles that are contained in the national legislation. Was proved their place in the system of legal and administrative measures of counteraction to corruption.

Key words: administrative and legal principles, prevention of corruption, corruption, corruption counteraction.

У результаті поширення корупції у всіх сферах діяльності держави, порушуються засади становлення та розвитку правової, демократичної держави, що жодним чином не впливає на покращення рівня життя громадян, створення взаємно поважних та довірчих відносин між громадянами та органами державної влади, розвиток економіки держави та становище України у відносинах з іншими країнами Європи та світу. Зважаючи на те, що корупція є надзвичайно великою проблемою сучасного суспільства, створення умов несприятливих для вчинення корупційних діянь є першочерговою задачею органів державної влади і всієї громадськості.

Існуюча система адміністративно-правових заходів протидії корупції, встановлена Законом України «Про засади запобігання корупції», на нашу думку, може бути достатньо дієвою. По-перше,

важливою є сама спрямованість Закону на запобігання, недопущення корупції. По-друге, перелік заходів, що містяться в Законі за своїм змістом здатні створити умови, за яких такі проблеми, як конфлікт інтересів, підпорядкування близьких осіб, наявність недостовірних відомостей у деклараціях та інші, не повинні виникати. Проте, є кілька проблем, які стоять на перешкоді досягнення цієї мети, серед них: по-перше, те, що деякі заходи визначені у Законі не містять регламентації механізму їх реалізації. По-друге, відсутність контролю за всіма етапами виконання заходів запобігання корупції. По-третє, більшість заходів, запозичених за кордоном та впроваджених у національне законодавство, виявляються недієвими, адже, незважаючи на існування корупції майже у всіх країнах світу, варто завжди пам'ятати, що передумови поширення корупції значно відрізняються, відрізняються й рівень розвитку

держав, а тому і заходи запобігання та протидії корупції повинні відрізнятися і відповідати умовам, що притаманні тій чи іншій державі. І, по-четверте, відсутність політичної волі, результатом чого також є недовіра громадян до органів державної влади, та сприйняття корупції, як явища прийняттого, оскільки через його існування у всіх сферах діяльності, його неможна подолати.

Зважаючи на те, що корупція розповсюджується значно швидше, ніж відбувається процес її подолання, безумовно важливим є призупинення розвитку корупції та зниження її рівня, усунення проявів недобросовісного ставлення державних службовців до виконання своїх службових обов'язків та недопущення вчинення ними корупційних діянь у сфері публічної служби. Цієї мети, на нашу думку, можна досягнути шляхом встановлення системи основоположних засад, на яких ґрунтуватиметься державна антикорупційна політика, які не дозволитимуть посадовцям виходити за межі власних повноважень та діяти всупереч вимогам законодавства України, а також зможуть забезпечити такі умови, за яких буде відсутня потреба вчинювати корупційні злочини та правопорушення, адже на першому місці завжди залишатиметься престиж посади та особисте ім'я.

Звертаючись до Академічного тлумачного словника української мови, слід зазначити, що у загальному розумінні поняття «засади» розуміється як: 1) основа чогось; те головне, на чому ґрунтується, базується що-небудь; 2) вихідне, головне положення, принцип; основа світогляду, правило поведінки; 3) спосіб, метод здійснення чого-небудь [18, с. 300]. Дуже часто поняття «основоположні засади» використовують з метою розкриття змісту поняття «принципи». Так, у науці зазначається, що принципами є основні засади, вихідні ідеї, які характеризуються універсальністю, загальною значущістю, вищою імперативністю і відображають суттєві положення теорії, вчення, науки. Науковці-юристи розуміють під принципами керівні положення, теоретичні ідеї, що відображають об'єктивні закономірності та закріплені у праві [4]. В.С. Куйбіда у своєму монографічному дослідженні надає узагальнене визначення принципам, під якими, зокрема, розуміють: 1) основне, вихідне положення будь-якої теорії, вчення тощо; керівну ідею, основне правило діяльності; 2) внутрішні переконання, погляд на речі, які визначають норму поведінки; 3) основу організації, дії будь-якого механізму, в тому числі, й суспільного чи соціально-економічного [7, с. 33]. На думку Д.М. Овсянко принципи представляють собою загальні положення, основоположні вимоги, найважливіші з яких закріплюються в законодавстві [11, с. 33]. Ю.М. Козлов визначає принципи як найважливіші політико-правові та організаційно-правові основи організації та діяльності органів виконавчої влади [5, с. 79]. М.Б. Смоленський під принципами пропонує розуміти основоположні ідеї, на яких організується і здійснюється державна служба [19, с. 98]. Що стосується безпосередньо принципів протидії корупції, то на думку І.А. Дьоміна принципи запобігання та протидії корупції у концентрованому й узагальненому вигляді виражають природу боротьби з таким негативним

явищем, як корупція, забезпечують єдність діяльності всіх органів публічної адміністрації, визначають її спрямованість та найсуттєвіші риси, а також сприяють пошуку оптимальних шляхів у цій роботі [3, с. 12].

Із зазначеного переліку можливих визначень поняття «принципи» на яких повинна ґрунтуватися діяльність органів державної влади, зокрема суб'єктів, уповноважених протидіяти корупційним проявам, найбільш прийнятним вважаємо визначення надані В.С. Куйбідою, відповідно до якого, принцип – це основне правило діяльності, внутрішні переконання, погляд на речі, які визначають норму поведінки, адже саме за такого змісту цього поняття, шляхом особистого переконання кожного індивіда, можна досягти того стану антикорупційної діяльності, за якого первинним елементом у системі заходів протидії корупції буде суспільна свідомість щодо недопущення корупційних діянь та політична воля, яка на сьогоднішній день є вирішальною і без якої протидіяти корупційним правопорушенням та запобігати їм у майбутньому – неможливо. Отже, звертаючись до принципів протидії корупції, варто зазначити, що діяльність органів державної влади, спрямована на запобігання корупції, повинна здійснюватися на засадах, які виступатимуть основою для вдосконалення існуючої системи антикорупційного законодавства та впровадження нових адміністративно-правових заходів, дієвих та таких, що відповідають часу та об'єктивним потребам.

Так, повертаючись до поняття адміністративно-правових принципів та визначення їх місця у системі заходів протидії корупції. На нашу думку, виходячи із зазначеного переліку поглядів, щодо визначення терміну «принципи», під поняттям «адміністративно-правові принципи» варто розуміти систему вихідних положень на яких базується та за допомогою яких реалізується формально-визначена діяльність суб'єктів, уповноважених запобігати та протидіяти корупційним правопорушенням, зокрема, щодо втілення адміністративно-правових заходів протидії корупції та антикорупційної політики держави в цілому.

Пояснюючи місце адміністративно-правових принципів у системі заходів протидії корупції, на нашу думку, варто звернутись до визначення змісту механізму протидії корупції. Так, О.О. Онишук, розглядаючи механізм адміністративно-правового запобігання та протидії корупції, визначає його як процес, що містить визначені стадії (етапи) реалізації та відносить до його елементів принципи діяльності публічної адміністрації; індивідуальні акти публічної адміністрації; форми адміністративного права; методи адміністративного права; процедури реалізації адміністративно-правових норм; [12, с. 687]. На думку С. Г. Стеценка адміністративно-правовий механізм протидії корупції в органах державної влади, являє собою сукупність правових засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин у сфері адміністративного права, до якого входять органічні та функціональні складові частини [20, с. 64-66]. С.М. Серьогін вважає, що механізми попередження та протидії корупції в органах публічної влади – це

система дій, спрямована на виявлення, припинення, обмеження поширення та запобігання корупційних дій в органах публічної влади [17, с. 136].

Виходячи з цього, можемо дійти висновку, що принципи - це складова процесу, яка, скоріш за все, виступає засобом, що супроводжує практичну діяльність щодо протидії корупції. Тобто, система адміністративно-правових принципів одночасно є самостійним елементом адміністративно-правового механізму протидії корупції та засобом, що супроводжує реалізацію адміністративно-правових заходів протидії корупції, що також виступає елементом загального механізму.

Стосовно системи адміністративно-правових заходів протидії корупції, адміністративно-правові принципи виступають основою, яка здатна забезпечити та визначити:

1) підбір кадрів, з огляду на здатність об'єктивно, неупереджено та віддано виконувати посадові обов'язки в сфері антикорупційної діяльності;

2) раціональну та ефективну антикорупційну політику, обґрунтовано визначати напрями протидії корупції, в яких об'єктивно існує потреба;

3) межі, основні вимоги, яким має відповідати процес втілення антикорупційних заходів.

Виходячи з цього, пропонуємо розглядати основоположні засади з огляду на вимоги стосовно суб'єктів, їх діяльності та загальної антикорупційної політики держави, які зазначені в українському законодавстві.

Визначальним елементом в антикорупційній діяльності залишаються суб'єкти, визначені антикорупційним законодавством, що наділені повноваженнями запобігати корупційним діям. Основні принципи, яким вони мають відповідати, закріплені у Законах України «Про державну службу», «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про прокуратуру» та «Про Національну поліцію». Зазначені нормативно-правові акти обрані для розгляду виходячи з того, що ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції визначено саме органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України та Національне агентство з питань запобігання корупції. Стосовно останнього, на жаль, окремо принципів діяльності не визначено.

Так, відповідно до статей 6-12 Закону України «Про Національну поліцію» визначені принципи, серед яких: верховенство права; дотримання прав і свобод людини; законність; відкритість та прозорість; політична нейтральність; взаємодія з населенням на засадах партнерства; безперервність [13, ст. 6-12].

Діяльність прокуратури ґрунтується на засадах: верховенства права та визнання людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки найвищою соціальною цінністю; законності, справедливості, неупередженості та об'єктивності; територіальності; презумпції невинуватості; незалежності прокурорів, що передбачає існування гарантій від незаконного політичного, матеріального чи іншого впливу на прокурора щодо прийняття ним рішень при виконанні службових обов'язків; політичної нейтральності прокуратури;

недопустимості незаконного втручання прокуратури в діяльність органів законодавчої, виконавчої і судової влади; поваги до незалежності суддів, що передбачає заборону публічного висловлювання сумнівів щодо правосудності судових рішень поза межами процедури їх оскарження у порядку, передбаченому процесуальним законом; прозорості діяльності прокуратури, що забезпечується відкритим і конкурсним зайняттям посади прокурора, вільним доступом до інформації довідкового характеру, наданням на запити інформації, якщо законом не встановлено обмежень щодо її надання; неухильного дотримання вимог професійної етики та поведінки [14].

Основними принципами діяльності Національного бюро є: верховенство права; повага та дотримання прав і свобод людини і громадянина; законність; безсторонність та справедливість; незалежність Національного бюро та його працівників; підконтрольність і підзвітність суспільству та визначеним законом державним органам; відкритість для демократичного цивільного контролю; політична нейтральність і позапартійність; взаємодія з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями [15].

Державна служба здійснюється з дотриманням таких принципів: верховенства права; законності; професіоналізму; патріотизму; доброчесності; ефективності; забезпечення рівного доступу до державної служби; політичної неупередженості; стабільності [16].

Розглядаючи засади, визначені національним законодавством, варто відмітити, що в цілому принципи діяльності збігаються за незначним виключенням, проте, на жаль, вимоги щодо безпосередньо цих суб'єктів, визначені лише Законом України «Про державну службу». На нашу думку, найважливішими вимогами, що мають висуватися до зазначених осіб має бути:

1. Принцип професіоналізму являє собою глибоке та всебічне знання і володіння практичними навичками в певній галузі діяльності, а також здатність службовців визначати з урахуванням умов і реальних можливостей найбільш ефективні шляхи та способи реалізації поставлених перед ними завдань у межах нормативно визначених повноважень [10].

2. Принцип патріотизму – моральний принцип, який передбачає наявність у державного службовця національної гордості та готовності служити Україні. Принцип патріотизму робить акцент на переважанні інтересів суспільства над особистими інтересами посадовця. Тож діяльність державного службовця повинна ґрунтуватися на відданості Українському народу та пріоритеті інтересів України.

3. Принцип порядності – є основним принципом культури державного службовця, він проявляється, перш за все, через наявність почуття власної гідності, чесності у словах та діях, вихованості, доброзичливості та шанобливого ставленні до людей. Наявність у особи порядності – запорука запобігання будь-яким корупційним проявам.

Окремі автори розглядають й інші морально-світоглядні принципи подолання корупції, зараховуючи до них ті, що відбивають складові цієї

діяльності: моральну (свобода вибору, дотримання морального імперативу, особиста мужність, відповідальність, альтруїзм, праця заради спільного добра, гуманізм, моральний патріотизм, чесність); ідеологічну (законність, справедливість, ідеологічний патріотизм) [9].

Що стосується засад антикорупційної політики держави, то вони мають відповідати певним вимогам, зокрема: відображати не будь-які, а тільки найбільш суттєві, головні, об'єктивно необхідні закономірності, відносини та взаємозв'язки державної антикорупційної політики; характеризувати лише сталі закономірності, відносини та взаємозв'язки державної антикорупційної політики; охоплювати переважно ті закономірності, відносини та взаємозв'язки, які характерні для державної антикорупційної політики як цілісного явища, тобто які мають загальний, а не одиничний характер; відображати специфіку державної антикорупційної політики, її відмінності від інших видів діяльності. Також до принципів державної антикорупційної політики слід додати певні формальні вимоги. Вони мають бути: за можливості сформульовані в лаконічній формі та позбавлені описовості; закріплені у правових нормах або ж випливати з них; мати власну чітко окреслену сферу дії, своєю назвою вказувати на межі поширеності і, відповідно, не накладатись на інші, вже існуючі принципи, не заважати їх діям [4].

Так, на думку М.І. Мельника протидія корупції базується на таких основних принципах: верховенства права; законності; системності; комплексності; адекватності; практичної спрямованості та радикальності заходів; відповідності; наукової обґрунтованості; економічної доцільності; взаємодії владних структур з інститутами суспільства і населенням; оптимальності й ефективності [8, с. 227]. На думку В.Д. Гвоздецького діяльність із запобігання і протидії корупції ґрунтується на принципах: верховенства права; законності; комплексного здійснення правових, політичних, соціально-економічних інформаційних та інших заходів; пріоритетності запобіжних заходів; невідворотності відповідальності за вчинення корупційних правопорушень; відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування; участі громадськості у заходах щодо запобігання і протидії корупції, державного захисту осіб, які надають допомогу у здійсненні таких заходів; забезпечення відновлення порушених прав і законних інтересів, відшкодування збитків, шкоди, завданої корупційним правопорушенням [2, с. 383-384]. М.Ю. Бездольний до принципів державно-правового механізму протидії корупції відносить такі, як: законність, а саме, здійснення лише тих заходів та використання лише тих методів, що безпосередньо передбачені законодавством України; спільність, тобто участь у протидії корупції крім правоохоронних органів усіх інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян та окремих громадян; гуманізм, тобто перевага під час протидії корупції методів переконання; гласність, тобто систематичне висвітлення у державній статистиці та засобах

масової інформації відомостей про стан протидії корупційним діянням та іншим правопорушенням, пов'язаних з корупцією; економічність, який передбачає економічну обґрунтованість антикорупційних заходів та методів [1, с. 65-66].

Враховуючи викладене, із зазначеного переліку засад антикорупційної діяльності, такими, на яких варто акцентувати увагу видаються принцип, спрямований на врегулювання етичної поведінки державних службовців; принцип забезпечення незалежності суб'єктів уповноважених протидіяти корупції, та захисту цих суб'єктів від незаконного впливу, а також принцип невідворотності відповідальності за вчинення адміністративних корупційних правопорушень. Власне кажучи, названі принципи на сьогоднішній день могли б допомогти у вирішенні проблеми корупції в Україні, адже такий незадовільний стан антикорупційної діяльності в державі викликані саме: відсутністю етичних принципів, використанням авторитету посадових осіб у вирішенні особистих інтересів, а також безкарністю за вчинення корупційних правопорушень, та порушення обмежень щодо проходження державної служби.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бездольний М.Ю. Адміністративно-правові засади діяльності органів внутрішніх справ щодо протидії корупції: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / М.Ю. Бездольний; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2009. – 197 с.
2. Гвоздецький В.Д. Організаційно-правові запобігання і протидії в Україні : монографія / В.Д. Гвоздецький. – К.: «МП Лея», 2011. – 592 с.
3. Дьомін І.А. Адміністративно-правові засади запобігання та протидії корупції міліцією України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / І.А. Дьомін; Національний університет біоресурсів і природокористування України. – К., 2011. – 18 с.
4. Заброда Д. Г. Окремі питання системи принципів державної антикорупційної політики в Україні / Д. Г. Заброда // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Право. – 2011. – № 2. – С. 38-43 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2011_2\(7\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2011_2(7)_7)
5. Козлов Ю.М. Административное право: учебник. – М.: Юристъ, 1999. – 320 с.
6. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження / керівник авт. кол. доц. І.О. Ревак. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. – 220 с.
7. Куйбіда В.С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування: Монографія – К.: МАУП, 2004. – 432 с.
8. Мельник М. І. Корупція - корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії): монографія. – К.: Юридична думка, 2004. – 400 с.
9. Молдаван Є. С. Морально-світоглядні принципи подолання корупції на державній службі / Є. С. Молдаван // Університетські наукові записки. – 2009. – № 3 (31). – С. 291–295.
10. Оболенський О. Ю. О 21 Державна служба: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 344 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/112/7583.html>
11. Овсянко Д.М. Административное право: учебное пособие. // Изд. 3-е, перераб. и доп. – М.: Юристъ, 2002. – 468 с.
12. Онищук О.О. Механізм адміністративно-правового запобігання та протидії корупції / О. О. Онищук // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 686–689 [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/1000otpk.pdf>

13. Про Національну поліцію: Закон України від 02 листопада 2015 року № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

14. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.

15. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 47. – Ст. 2051.

16. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.

17. Сergygin S.M., Sergygin S.S. Механізми попередження та протидії корупції в органах публічної влади. Держава і суспільство. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2010-1/doc/4/01.pdf>

18. Словник української мови: в 11 томах. – Том 3, 1972. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/zasada>

19. Смоленский М.Б. Административное право / М.Б. Смоленский. – Ростов-на-Дону: «Феникс», 2005. – 346 с.

20. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посібник / Стеценко С. Г. – К. : Атика, 2007. – 624 с.

УДК 342.92

ЩОДО СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ МЕТОДІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Чуприна Ю. Ю.,

аспірант кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Анотація У статті досліджується сучасна система методів правового регулювання, теоретичні і практичні аспекти застосування адміністративно-статусного, адміністративно-процесуального, адміністративно-деліктного методів у процесі регулювання суспільних відносин. На прикладі норм адміністративного права визначається взаємодія методів адміністративно-правового регулювання між собою.

Ключові слова: правовий метод, метод адміністративно-правового регулювання, імперативний метод, диспозитивний метод, адміністративно-статусний метод, адміністративно-процесуальний метод, адміністративно-деліктний метод.

Аннотация В статье исследуется современная система методов правового регулирования, теоретические и практические аспекты применения административно-статусного, административно-процессуального, административно-деликтного методов в процессе регулирования общественных отношений. На примере норм административного права определяется взаимодействие методов административно-правового регулирования между собой.

Ключевые слова: правовой метод, метод административно-правового регулирования, императивный метод, диспозитивный метод, административно-статусный метод, административно-процессуальный метод, административно-деликтный метод.

Annotation The article examines the modern system of methods of legal regulation, theoretical and practical aspects of administrative status, administrative procedure, administrative tort methods in the process of regulation of social relations. For example, administrative law determined by the interaction of the methods of administrative and legal regulation of each other.

Key words: legal method, method of administrative and legal regulation, imperative method, dispositive method, administrative status method, administrative procedure method, administrative tort method.

У 2016 р. виповнилося двадцять п'ять років як Україна, проголосивши державну незалежність, стала на шлях самостійного державного будівництва. За цей період часу всі сфери життєдіяльності суспільства і державного управління зазнали докорінних, системних змін. Значною мірою це було пов'язано з оновленням національної системи законодавства в державі, впровадженням демократичних засад у функціонування правової системи, апробацією нових для практики державного

управління методів регулювання суспільних відносин. В умовах формування динамічно функціонуючої ринкової економіки, перетворень в політичній системі суспільства, ствердженням нових ідеологічних засад організації соціально-гуманітарних процесів, актуальним питанням видається вироблення ефективної системи методів регулювання суспільних відносин. В контексті зазначеного адміністративно-правові методи займають особливо важливе місце.

Зміст адміністративно-правових методів регулювання суспільних відносин у порівнянні з суміжними засобами реалізації управлінської